

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa pe localitate, 26 ianuarie 2013

Clasa a XI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Nu se permit mottourile.
- Timpul de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte.

Citește cu atenție fragmentele de mai jos:

A.

„Preaînălțatului și prealuminatului și preaslăvitului și de Dumnezeu iubitorului stăpânului și oblăduitorului Io Costandin Brâncoveanu-voievod și domn a toată Ungrovlahia.

[...] Căroră dar și măriia-ta a urma silindu-te și în tot chipul spre bune fapte nevoindu-te, mai vârtos, cu milostenii, case dumnezeiești multe den temelii ai rădicat, far' de cele ce cu mile ai întărit, altele cu ziduri ai înnoit și ai întemeiat, cât pot zice că mai nici o mânăstire domnească n-au rămas neîntărită de mila mării-tale, și nu numai aicea în țară, ci și pentr-alte țări striine, prin limbi păgâne, biserici creștinești ai făcut pravoslavnicilor creștini, ce prent-acele părți lăcuiescu, și mai ales în tot chipul pentru sfântă biserică te-ai nevoit, că și cărți multe bisericesti în zilele mării-tale și cu chieltuiala mării-tale s-au tipărit. Den porunca mării-tale tălmăcite duple limbă elinească pre limbă rumânească, și pre limba grecească foarte frumoase, care n-au fost mai înainte, și școale de învățături elinești și slovenești măriiia-ta ai făcut și pururea spre bunătăți neconținut ești a face, spre folosul de obște, spre care Dumnezeu să te întărească cu darul cel de sus al sfinții-sale, și să te învrednicească pe măriiia-ta a face mai multe decât ai făcut.

Eu dar, cât am putut ajunge cu istoriia mării-tale orânduiescu, închinându-mă ca cu o mică, plecată și nevrednica slujbă, cu care, zic, istorie ajungând până la al zecilea an den domniia mării-tale, pre puternicul și milostivul Dumnezeu rog ca să trăiască pre măriiia-ta în multe zeci de ani, de acum înainte, în luminatul scaunul, domniei mării-tale, sporindu-te întru aceste bune fapte și învrednicindu-te a face și altele multe și mai mari decât acestea, și pre mine, robul mării-tale, încă să mă păzească sfințiiia-sa cu viața supt umbra mării-tale, și să mă învrednicească că și de acum înainte să poci scrie strălucită politie și cele bune și dumnezeiești fapte ale mării-tale până într-adânci bătrânețele mării-tale, rugându și iar rugându necurmat, pre cel mare și tare atotputernic și milostiv Dumnezeu ca să păzească pre măriiia-ta întru nălțatul și luminatul scaunul domniei, care țe-au dăruit cu lină pace în ani îndelungați, cu norocire și fericire, împreună cu prealuminată doamna mării-tale și cu toți luminații coconi ai mării-tale învrednicindu-te același Dumnezeu, precum în viața aceasta ai bine plăcut sfinții-sale, și în viitoarea să te bucuri întru a sa împărăție, cea gătită aleșilor și plăcuților săi în veci nesfârșiți, amin.

A mării-tale mică și preaplecată slugă.

Radul Logofăt Greceanul”

(Radu Greceanu, *Viața lui Constantin Brâncoveanu*)

B.

„[...] Costandin-vodă Brâncoveanul în domniia lui au fost fericit de toți oamenii țării și încă și de oamenii altor țări, cât i s-au auzit numele, iar nu lăudat, pentru că alta iaste fericirea, alta iaste lauda. Iaste osăbire între laudă și între fericire: că să fericesc mulți împărați, crai, domni, boiari, pentru norocul ce au în viața lor, după pofta și voia celor trupești lucruri, cum avuții multe să aibă, cum cinste, cum îndelungări de stăpâniri și altele ca acestea care sunt darurile norocului, care și alții păgâni și tirani le-au avut și s-au fericit de norocire ce au avut, iar nu s-au lăudat de

niscariva fapte bune; că lauda este numai a faptelor celor bune ce face cineva în viața lui și pe urma lui rămâne acea bunătate, de o laudă oamenii. Într-acesta chip poate să se ferească și Costandin-vodă, că l-au dăruit norocul cu de tot felul de bine: sănătos, întreg, casă întreagă, fii și fete mulți, avuții multe, case, palaturi, sate, vie, heleșteie, domnie îndelungată și altele ca acestea, care nu i-au lipsit nimic de care ochii lui au poftit, dar toate acestea au fost darurile norocului, iar nu câștigate de dânsul; că aceia ce câștigă cineva în lume iaste partea sufletului, areți, și pentru aceia să și laudă, iar Costandin-vodă nici o bunătate sufletească n-au arătat în viața și în domnia lui pentru ca să se laude, ci mai vârtos iaste a să huli pentru multe rele fapte ce-au făcut în domnia lui, care au rămas la ei după urmă greutate și blestem. Avea o lăcomie mare peste măsură și obiceiurile cele bune ale țării, care cu multă socoteală și osteneală le-au făcut acei bătrâni, toate le-au stricat și cum i-au plăcut lui le-au făcut. Slujitorimea, care era de rădica numai ei haraciul împărătesc, pă toți i-au strâns de i-au făcut podani pân satele lui și ale rudelor lui, Cantacuzinii, și altele nenumărate. După aceia, ce mai rea de toate, adaosele haraciului, care le-au făcut la turci pentru binele casii lui, care din 250 pungi, ce au fost, când s-au pus el domn, iar el l-au făcut 520 pungi, de au rămas un blestem, de blestemă săracii de acest greu și vor blestema în veci.”

(Radu Popescu, *Cronica lui Nicolae Mavrocordat*)

Subiectul I (12 puncte)

Prezintă, într-un text de 8-12 rânduri, modul în care se realizează funcția emotivă a limbajului în cele două fragmente citate.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Scrie un eseu, de 2-3 pagini, în care să prezinți comparativ modalitățile de realizare a portretului domnitorului Constantin Brâncoveanu în cele două fragmente citate.

În elaborarea eseului vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea comparativă a mijloacelor de realizare a descrierii de tip portret în cele două fragmente citate;
- ilustrarea principalelor trăsături ale personajului (cel puțin patru trăsături), prin raportare la cele două fragmente citate;
- exprimarea unei opinii argumentate despre modul în care se reflectă imaginea domnitorului în opera celor doi cronicari munteni.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul lucrării este la alegere.

Subiectul al III-lea (36 de puncte)

Scrie un eseu, de 2-3 pagini, în care să evidențiezi viziunea despre istorie în opera cronicarilor, valorificând informații din fragmentele citate, dar și din experiența ta culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 4 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare (26 de puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 4 pagini. Pentru redactarea întregii lucrări, vei primi **26 de puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 4 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 4 puncte; *ortografia* – 3 puncte; *punctuația* – 3 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte; *încadrarea în limita maximă de pagini indicată* – 4 puncte).

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.